

REFERAT

Møde i: **Regionshandicaprådet**
Dato: **8. september 2015**
Kl.: **16.00-18.00**
Sted: **Regionsgården, Kongens Vænge 2, 3400 Hillerød**
Mødelokale H-5

Opgang Blok B, stuen
Telefon 38 66 50 00
Direkte 38 66 53 41
Fax 38 66 53 99

Dato: 11. september 2015

Deltagere: Lea Jensen – Danske Blindesamfund (formand) - *deltog*
Anders Dinsen – ADHD-foreningen (næstformand) - *deltog*
Carsten Hussing – Høreforeningen - *deltog*
Susanne Tarp – Dansk Blindesamfund – *deltog ikke*
Svend Christiansen – Diabetesforeningen - *deltog*
Ole Erling Lærke – Danske Handicaporganisationer Bornholm - *deltog*
Erik Olsen – Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere - *deltog*

Sekretariat

Kirsten Granhøj
Sengül Köse

Dagsorden

DAGSORDENSPUNKT 1: GODKENDELSE AF DAGSORDEN	2
DAGSORDENSPUNKT 2: MEDDELELSER.....	3
DAGSORDENSPUNKT 3: REGION HOVEDSTADENS NYE HJEMMESIDE.....	4
DAGSORDENSPUNKT 4: ORIENTERING OM SOCIALSTYRELSENS FORUM FOR HANDICAPRÅD	6
DAGSORDENSPUNKT 5: FORBEREDELSE AF DIALOGMØDE MED UDVALGET VEDR. TVÆRSEKTORIELT SAMARBEJDE	8
DAGSORDENSPUNKT 6: HØRING AF PRAKSISPLAN FOR ALMEN PRAKSIS	10
DAGSORDENSPUNKT 7: HØRING AF RAMMEAFTALE 2016 FOR DET SPECIALISEREDE SOCIALOMRÅDE OG SPECIALUNDERVISNING	13
DAGSORDENSPUNKT 8: DRØFTELSE AF REGION HOVEDSTADENS TILBUD OM TILGÆNGELIGHEDSMÆRKNING I PRAKSISSEKTOREN 2015-2017	16
DAGSORDENSPUNKT 9: EVT.	19

DAGSORDENSPUNKT 1: Godkendelse af dagsorden

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Dagsordenen blev godkendt.

Det blev aftalt, at der fremover sættes et fast punkt på dagsordenen før eventuelt vedr. handicaprådets arbejdsplan. Her har handicaprådet mulighed for at drøfte, om man har yderligere punkter man ønsker på de kommende møder.

Den 08. 09. 2015

Regionshandicaprådet

DAGSORDENSPUNKT 2: Meddelelser

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Formandskaberne mellem patientinddragelsesudvalg og Regionshandicaprådet holder møde den 21. oktober 2015.

Peter C. Gøtzsche har skrevet bogen ”Dødelig psykiatri og organiseret benægtelse”

DAGSORDENSPUNKT 3: Region Hovedstadens nye hjemmeside

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At udvalget tager orienteringen til efterretning
-

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Region Hovedstaden har fået nyt it-system til regionens hjemmesider. Det antages, at udvalget først og fremmest interesserer sig for handicappedes (herunder synshandicappedes) muligheder for at læse hjemmesiderne.

SAGSFREMSTILLING

I marts 2015 gik regionens nye hjemmesider i luften. Det omfatter nyt kernesite for regionen samt nye sites for hospitalerne og virksomhederne. Udover disse 14 sites er 64 såkaldte minisites gået i luften - hjemmesider for fx decentrale enheder, kampagner og samarbejdsprojekter. Samlet består de nye hjemmesider af ca. 34.000 undersider.

De nye hjemmesider er i nyt og tidssvarende såkaldt responsivt design, som betyder, at hjemmesiderne automatisk tilpasser sig det udstyr, brugerne benytter – uanset om det er en computer, en tablet eller en smartphone.

De nye hjemmesider understøtter deling af indhold fra sites til sociale medier som Facebook, Twitter og LinkedIn. Samtidig giver hjemmesiderne brugerne nye muligheder for at indgå i dialog med region, hospitaler osv.

Regionen har stillet som krav til leverandøren, at systemet lever op til de gældende standarder for handicappedes (herunder synshandicappedes) mulighed for at læse hjemmesiderne.

Systemet lever op til hovedparten af kravene, men regionen og leverandøren udvikler fortsat systemet, så systemet kommer til at leve endnu bedre op til regionens krav.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at det ikke er alt indholdet på regionens hjemmesider, der er genereret af det nye system.

Indhold på regionens hjemmesider, som ikke kun er afhængigt af det nye system:

Hjemmesiderne viser indhold fra andre web-systemer, og det er nødvendigt, at også de andre systemer, regionens hjemmesider viser indhold fra, selvstændigt lever op til standarderne for. Det er ikke tilfældet for alle de samarbejdende web-systemer, men Enhed for Web er løbende i dialog med disse systemers ejere med henblik på forbedring.

Andet indhold på hjemmesiderne er pdf-dokumenter. Her står og falder læsemulighederne for handicappede med to ting:

- At de systemer, der laver pdf'erne, kan levere pdf'er, der kan læses af handicappede.
- At de medarbejdere, der laver pdf'erne, ved, hvordan de skal lave tilgængelige pdf'er.

Enhed for Web er i løbende dialog med disse systemers ejere og de medarbejdere, der betjener systemerne, for at forbedre handicappedes muligheder for at læse disse pdf'er.

De nye hjemmesider vil – ligesom de gamle - løbende blive evalueret af brugere og eksperter.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

I forhold til regionens hjemmeside var der enighed om, at man gerne vil have punktet med på næste møde med mulighed for at drøfte hjemmesiden med relevante medarbejdere med ansvaret for hjemmesiden.

Emnet blev kort vendt og det blev blandt andet bemærket:

- At videoer ikke var tekstet
- Om der var tænkt i let tilgængelig tekst for udviklingshæmmede
- Om der er en "læs højt"-funktion

Strukturen opleves umiddelbart som enkel og let at overskue.

DAGSORDENSPUNKT 4: Orientering om Socialstyrelsens forum for Handicapråd

---

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

På møde i Regionshandicaprådet den 2. juni 2015 blev administrationen bedt om status på Socialstyrelsens Forum for Handicapråd, herunder hvilke muligheder der er for Regionshandicaprådet i dette forum.

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At Regionshandicaprådet tager orienteringen til efterretning.
  2. At Regionshandicaprådet drøfter hvorvidt det ønsker at deltage i netværket.
-

SAGSFREMSTILLING

Status på projektet 'Styrkelse af de kommunale handicapråd'

Socialstyrelsens forum for de kommunale handicapråd er en aktivitet under projektet 'Styrkelse af de kommunale handicapråd', et initiativ beskrevet i Den Handicappolitiske Handleplan for 2013.

Projektet løber til udgangen af 2017, og hovedaktiviteterne blev afviklet i 2014. Hovedaktiviteterne bestod af et antal undervisnings- og netværksdage for medlemmer af de kommunale handicapråd. I forlængelse heraf etablerede Socialstyrelsen et elektronisk netværk www.handicapråd.socialstyrelsen.dk, som bl.a. skulle understøtte temaer drøftet på undervisnings- og netværksdagene.

I den resterende projektperiode skal netværket fungere som platform for viden- og erfaringsudveksling for de kommunale handicapråd imellem samt kanal til rådgivning og inspiration.

Om handicapråd.socialstyrelsen.dk

Netværket handicapråd.socialstyrelsen.dk er et netværk for medlemmer af de kommunale handicapråd, og sekretariatsbetjening af handicaprådene.

Formålet med netværket er at tilbyde gode råd og inspiration til medlemmerne af handicaprådene i forhold til rådsarbejdet i kommunerne. Formålet er desuden at styrke arbejdet i de kommunale handicapråd ved at etablere en fælles og national platform for alle handicapråd i Danmark.

Netværket samler den nationale viden og kompetence på området og henviser til ressourcer, erfaringer, materialer m.m. fra Danmark og fra udlandet.

Inspiration og erfaringsudveksling mellem deltagerne er en central del af netværket, hvis fokus er konstruktive løsninger og processer i handicaprådernes arbejde.

Deltagerne i netværket får:

- Information om arbejdet i handicaprådene
- Inspiration til den gode proces
- Oversigt over relevante regler og bestemmelser
- Links til andre handicapråd
- Litteratur, bøger, artikler og rapporter
- Oversigt og information over hjælpemidler
- Mulighed for at stille spørgsmål og udveksle erfaringer
- Links til portaler, ressourcer, materialer, vejledninger m.m.

Mulighed for deltagelse i netværk under Socialstyrelsen

I den kommende periode er der lagt op til en undersøgelse af netværket, herunder om medlemmernes motivation for at deltage, fortsætte dialogen og ønsker til aktiviteter m.v. Projektlederen fra Socialstyrelsen oplyser, at der har været begrænset aktiviteter i netværket i den seneste periode. Der er derfor behov for at drøfte, hvordan netværket fremadrettet skal spille en rolle, herunder mulighederne for en højere grad af aktiv involvering af medlemmerne. På den baggrund skal der afholdes et møde i september med deltagelse af arbejdsgruppen for forummet og KL. Formålet med mødet er at få lagt en plan for, hvordan netværket skal drives fremadrettet samt afklare hvordan der kan skabes et forum, som medlemmerne finder værdi i at deltage i.

Regionshandicaprådets deltagelse i netværket giver rådet mulighed for at tilegne sig ny viden om handicapområdet, få udvidet netværket, deltage aktivt og sætte sit præg på debatten. Det skal bemærkes, at det er gratis at deltage i netværket.

Regionshandicaprådet kan læse yderligere om Socialstyrelsens forum for Handicapråd på følgende hjemmeside: <http://handicapråd.socialstyrelsen.dk/>

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Handicaprådet var enige om, at man hver i sær kan gå ind og kigge på hjemmesiden, men at der ikke for nuværende er behov for at tilmelde sig.

DAGSORDENSPUNKT 5: Forberedelse af dialogmøde med Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde

---

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde har inviteret Regionshandicaprådet til at deltage i et dialogmøde den 28. oktober. Det anbefales, at Regionshandicaprådet drøfter temaer og emner, som ønskes taget op på dialogmødet.

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At Regionshandicaprådet drøfter temaer og emner til dialogmødet
  2. At Regionshandicaprådet planlægger fremlæggelse af emnerne
-

SAGSFREMSTILLING

Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde besluttede den 7. oktober 2014 – på baggrund af en ny regional strategi for brugerinddragelse - at afholde mindst ét årligt dialogmøde med Patientinddragelsesudvalget og Regionshandicaprådet.

Dialogmøderne skal skabe en platform for samarbejde og udveksling af synspunkter mellem politikere og interesseorganisationer, hvor patient- og interesseorganisationerne kan bidrage med viden fra deres organisatoriske arbejde. Samtidigt kan de bringe spørgsmål, erfaringer og nyheder fra regionen til deres egne organisationer.

På den baggrund inviterer Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde Regionshandicaprådet til at deltager i dialogmøde den 28. oktober 2015 kl. 19.30 – 21.30.

Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde giver politisk mandat til de regionale medlemmer af Sundhedskoordinationsudvalget, Praksisplanudvalget og samarbejdsudvalgene og inddrager samt søger dialog med relevante organisationer og udvalg.

Et emne, som udvalget har lagt særligt vægt på er tilgængelighed til praksis for personer med funktionsnedsættelse (Jf. udvalgets møde den 20. maj 2014).

Det foreslås, at Regionshandicaprådet aftaler hvilke temaer og emner, der ønskes drøftet til dialogmødet med Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Regionsrådet drøftede, at følgende emner kan være relevante at drøfte på mødet:

- En kort præsentation af Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejdes arbejde
- En kort præsentation af Regionshandicaprådet
- Hvordan udredningsretten påvirker arbejdet inden for psykiatrien. Hvordan bliver kommunernes indsats påvirket af, at patienterne skal udredes hurtigere – er kommunerne så klar med tilbud bagefter?
- I hvilket omfang tager psykiatrien hånd om alle dele af folks liv, herunder om der sker en sygeliggørelse, hvis man i alle sammenhænge blot ses som psykisk syg? Hvordan undgås det, at rehabiliteringsindsatsen i psykiatrien bliver dobbelt – hvor er skellet mellem de regionale tilbud og de kommunale?
- Tilgængelighed på praksisområdet
- Udfordringer på børneområdet. Hvordan tages der hånd om børn med komplekse fysiske og/eller psykiske handicap på tværs af sektorerne?
- Hvem tager ansvaret, når der er uklarhed om sektoransvaret – hvordan undgås det, at den handicappede ender mellem to stole.
- Hvordan indtænkes recovery-tankegangen i det tværsektorielle samarbejde?
- Når der indføres målstyring, hvordan indgår rehabilitering så i denne? Herunder hvordan man målstyrrer i retning af recovery.

Administrationen blev bedt om, at vurdere hvilke af de ovenstående emner, der ligger inden for Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejdes område. Regionshandicaprådet vil gerne have et møde med Psykiatriudvalget i foråret 2016, hvor der er mulighed for at drøfte de emner, der ligger inden for deres område.

DAGSORDENSPUNKT 6: HØRING AF PRAKSISPLAN FOR ALMEN PRAKSIS

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Som følge af ændringer i Sundhedsloven af 27. juni 2013 er der nedsat et Praksisplanudvalg med medlemmer fra region, kommuner og almen praksis der bl.a. har ansvar for at udarbejde en plan for almen praksis' opgavevaretagelse i regionen.

Praksisplanudvalget har fremsendt et høringsudkast til Praksisplan for almen praksis 2015-2018 til Regionshandicaprådet. Svarfristen er d. 18. oktober 2015.

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At høringsudkastet til praksisplan for almen praksis drøftes
  2. At et hørings svar fremsendes til Praksisplanudvalget senest d. 18. oktober 2015
-

SAGSFREMSTILLING

Baggrund for høringsudkast til praksisplan for almen praksis 2015-2018

I henhold til de seneste ændringer i sundhedsloven "... justeres samarbejds- og planlægningsystemet for almen praksis. Praksisplanen vedrørende almen praksis bliver således et centralt samarbejds- og planlægningsværktøj mellem region, kommune og almen praksis..." (Vejledning og principper for udarbejdelse af praksisplaner for almen praksis, Sundhedsstyrelsen 2013). Det fremgår desuden af sundhedsstyrelsens vejledning "Almen praksis bliver med lovændringen forpligtet til at udøve deres virksomhed i overensstemmelse med sundhedsaftalen, og der bliver i den forbindelse en tæt sammenhæng mellem sundhedsaftalen og praksisplanen. Praksisplanen skal således medvirke til at sikre sundhedsaftalens gennemførelse på praksisområdet."

Ifølge Sundhedsstyrelsens vejledning skal praksisplanen desuden beskrive "... hvilke opgaver almen praksis skal varetage, snitflader til det øvrige sundhedsvæsen samt indeholde[r] overvejelser om kapacitet og fysisk placering af ydernetnumre."

Indhold i høringsudkast til praksisplan for almen praksis 2015-2018:

De overordnede målsætninger i høringsudkast til Praksisplan for Almen Praksis 2015-2018 er:

- At vi understøtter god og lige adgang i almen praksis i hele regionen

- At vi understøtter en almen praksis, der er en integreret del af sundhedsvæsenet, herunder indgår i forpligtende tværsektorielt samarbejde med fokus på sammenhængende forløb
- At vi understøtter en almen praksis, der bidrager til, at patienterne modtager og oplever høj kvalitet i opsporing, diagnostik og behandling.
- At vi tilrettelægger differentierede indsatser i samarbejde med patienten ud fra dennes livsbetingelser, behov og ressourcer

Praksisplanen er foruden en indledende del inddelt i 4 hoveddele, som beskriver perspektiver og anbefalinger vedr. følgende overordnede emner:

- Del 2: ”Patienten som aktiv samarbejdspartner”, ”Nye samarbejdsformer” og ”Lighed i sundhed”
- Del 3: ”Kapacitet og tilgængelighed”,
- Del 4: ”Udvikling af det sammenhængende sundhedsvæsen”
- Del 5: ”Kvalitet”

Patientinddragelsesudvalgets bidrag

Patientinddragelsesudvalget (PIU) har udarbejdet vedlagte første udkast til høringssvar vedr. ny praksisplan for almen praksis som sendes til orientering. Jf. vedlagte bilag.

PIU arbejder videre med udkastet i løbet af de næste par uger. Regionshandicaprådet er meget velkommen til at sende deres forslag til høringssvar til PIU.

Patientinddragelsesudvalget har særligt koncentreret sig om deres fokusområder, som er lighed i sundhed, patientinddragelse, sammenhængende patientforløb og tilgængelighed.

Tidsplan og videre proces

Praksisplanen forventes drøftet med henblik på vedtagelse i Praksisplanudvalget d. 3. december 2015. De fremsendte høringssvar bliver i den forbindelse forelagt udvalget med forslag om relevante ændringer i høringsudkastet på baggrund af høringssvarene. Høringssvarene vil desuden efter behov blive anvendt i forbindelse med implementeringsarbejdet.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Det blev aftalt, at:

- Carsten Hussing og Ole Erling Lærke skriver et afsnit til høringssvaret vedr. tilgængelighed.
- Erik Olsen og Lea Jensen skriver et afsnit til høringssvaret vedr. lighed i sundhed.
- Afsnittene sendes til Lea Jensen inden den 25. september 2015
- Formand Lea Jensen samler afsnittene til et samlet høringssvar og supplerer eventuelt med yderligere overvejelser. Dette forslag sendes rundt til bemærkninger i handicaprådet inden det fremsendes endeligt.

Det blev blandt andet drøftet, at følgende eventuelt kan indgå i høringssvaret:

- at der er brugt en del engelske udtryk og at sproget en del steder er vanskeligt tilgængeligt og kan virke indforstået
  - at tilgængelighed ikke kun bør være ”fysisk tilgængelighed”
  - at der er behov for at udbrede kendskabet til eksempelvis muligheden for at indberette utilsigtede hændelser eller benytte digital kommunikation
  - at større lægehuse kan betyde, at folk får længere, når de skal til lægen
-

Bilag 1 Høringsbrev – almen praksis Region Hovedstaden 26.6.2015

Bilag 2 Høringsliste – almen praksis Region Hovedstaden 26.6.2015

Bilag 3 Høringsskema – almen praksisplan Region Hovedstaden 26.6.2015

Bilag 4 Høringsudkast praksisplan for almen praksis 2015-18, version dato 26.06.15

Bilag 5 Grundbeskrivelse Høringsversion

Bilag 6 Til høringsparter om rettelsesblad til Grundbeskrivelsen tabel 26 og 29

Bilag 7 RETTELSESBLAD Tabel 26

Bilag 8 RETTELSESBLAD Tabel 29

Bilag 9 1. udkast til høringssvar vedr. ny praksisplan fra Patientinddragelsesudvalget

DAGSORDENSPUNKT 7: Høring af Rammeaftale 2016 for det specialiserede socialområde og specialundervisning

---

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

Kommunerne har ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og specialundervisning, herunder ansvaret for udarbejdelse af de årlige rammeaftaler for det specialiserede social- og undervisningsområde. Rammeaftalen består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale.

Fristen for regionens behandling af Rammeaftale 2016 er frem til den 1. oktober 2015. Rammeaftale 2016 skal være indsendt til ministeriet senest den 15. oktober 2015.

Handicap rådet har mulighed for forud for den politiske behandling i regionsrådet at afgive høringssvar for området.

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

- 1. At** Regionshandicaprådet afgiver høringssvar til Rammeaftale 2016 for det specialiserede socialområde og specialundervisning på baggrund af vedlagte udkast til høringssvar.
-

SAGSFREMSTILLING

Formålet med sagen er at handicaprådet giver høringssvar vedr. den samlede Rammeaftale 2016 for det specialiserede området og specialundervisning.

Kommunerne har ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og specialundervisningen, herunder ansvaret for udarbejdelse af de årlige rammeaftaler for området. Området dækker blandt andet døgntilbud samt dagtilbud til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse eller psykiske lidelser. Endvidere er der tilbud inden for kommunikationsområdet, misbrugsbehandling og specialundervisning. I Regionen Hovedstaden er de 20 tilbud som drives af Den Sociale Virksomhed alle omfattet af rammeaftalen.

Rammeaftalen for 2016 består af to dele; En udviklingsstrategi der skal sikre og styre den faglige udvikling af tilbuddene i hovedstadsregionen, så alle driftsherrer til stadighed er i stand til at tilbyde de rigtige tilbud af høj kvalitet, også til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer. Herudover består rammeaftalen af en styringsaftale, hvis formål er at lægge rammerne for kapacitets- og prisudvikling for de tilbud i kommunerne og regionen, der er omfattet af rammeaftalen.

Formandskabet for Regionshandicaprådet har udarbejdet forslag til høringssvar, som rådet bedes drøfte på mødet.

Udviklingsstrategi for 2016

Den foreliggende udviklingsstrategi peger ikke på akutte problemstillinger i sammenhængen mellem kommunernes efterspørgsel og de højt specialiserede tilbuds udbud af pladser og ydelser inden for de forskellige målgrupper på det specialiserede socialområde. Der vurderes således ikke aktuelt at være behov for i 2016 at indgå tværkommunale aftaler og/eller aftaler mellem kommunerne og Region Hovedstaden om konkrete reguleringer af tilbud eller pladser omfattet af rammeaftalen.

Til trods for at kommunerne ikke oplever akutte problemstillinger, kan der identificeres nogle tendenser, der i nogle tilfælde og i forskellig grad vanskeliggør kommunernes muligheder for at give det mest hensigtsmæssige tilbud til pågældende borgere. Således peger en række kommuner på, at det i nogle tilfælde kan være vanskeligt at finde egnede tilbud til voksne med hjerneskade, voksne med øvrige svære sociale problemer, voksne med multiple og sammensatte vanskeligheder samt ældre borgere med komplekse handicap. På børneområde peger en række kommuner på, at det i nogle tilfælde kan være vanskeligt at finde egnede tilbud til børn og unge med psykiske vanskeligheder, børn og unge med multiple og sammensatte vanskeligheder samt unge med misbrug og hjemløshed.

Disse tendenser har givet anledning til at udvælge fire fokusområder for den fremadrettede koordination.

1. Når borgere med svære og komplekse handicap bliver ældre
2. Øget diagnosticering af børn og unge med autisme, autismspektrum forstyrrelser og ADHD.
3. Behov for en omstillingsparat tilbudsvifte med stor fleksibilitet i tilbuddene
4. Målrettede tilbud til voksne med hjerneskade skal fortsat sikres.

Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har mulighed for at udmelde særlige temaer, som skal indgå i udviklingsstrategien. Ministeren har valgt ikke at benytte sig af denne mulighed i forbindelse med Udviklingsstrategi 2016. Som særligt selvvalgt tema i Udviklingsstrategi 2016 er valgt udarbejdelse af en strategi for det tværgående specialiserede socialområde i hovedstadsregionen herunder fastsættelse af målsætninger for området. Formålet med strategien er i lighed med de fælles sundhedspolitiske målsætninger, at udvikle en fælles ramme, der kan understøtte den tværgående koordination, samarbejde og ejerskab for det specialiserede socialområde mellem kommuner og mellem kommunerne og regionen.

Styringsaftale 2016

Styringsaftalen for 2016 er en videreførelse af styringsaftalen for 2015, med tilføjelse af en aftale om takstudvikling for 2016, hvor taksterne i 2016 maksimalt må stige med pris og lønreguleringen fratrukket en procent i forhold til prisniveauet i 2014. For nærværende har taksterne på Regionens tilbud ingen problemer med at overholde dette. Hertil kommer en aftale om reduktion af overheadprocent. Denne har ingen konsekvens for regionens tilbud, da de indirekte omkostninger her er beregnet konkret og

holder sig inden for rammerne på 6 procent. Styringsaftale for 2016 er endvidere tilpasset i forhold til den nye takstbekendtgørelse af 12. januar 2015.

Der åbnes hermed mulighed for, at:

- fastsætte flere takstniveauer for samme tilbud, hvor taksten for de forskellige niveauer afspejler forskellige ydelsesniveauer
- anvende alternative finansieringsformer til takstfinansiering såsom forpligtede købsaftaler og delt finansieringsansvar

To kommuner meddeler at de har igangsat proces omkring overtagelse af to regionale tilbud.

- Tårnby Kommune har igangsat en proces om overtagelse af det regionale botilbud Pensionat Kamager (SEL § 108) til voksne med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.
- Helsingør Kommune har igangsat en proces, hvor der overvejes en overtagelse af "Margueritte" som er den del af det regionale døgntilbud 3-kløveren, til børn og unge udviklingshæmmede (SEL § 66, nr. 6) som er beliggende i Helsingør kommune. Den anden del af tilbuddet er beliggende i Frederikssund Kommune.

Evt. overtagelsen vil kunne ske pr 1. januar 2017. Regionen har endnu ikke modtaget en officiel henvendelse fra de pågældende kommuner, hvilket er en forudsætning for overdragelse. Kommunerne har frist frem til den 1. januar 2016.

Endelig er der tilføjet et bilag indeholdende en nye visitationsaftale for kommunikationscentre i hovedstadsregionen, som er udarbejdet i fællesskab mellem kommunerne og regionen. Principperne i aftalen er ikke grundlæggende ændret.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget til Rameaftale 2016 - udkast til udviklingsstrategi og styringsaftale for det specialiserede socialområde og specialundervisning indebærer i sig selv ingen udgifter for regionen. Udgifter og indtægter ved de regionsdrevne tilbud er indarbejdet i budgetforslaget.

Tidsplan og videre proces

Regionshandicaprådet giver deres høringssvar til Psykiatriudvalget, som får forelagt sagen den 29. september 2015 med henblik på behandling i forretningsudvalget den 5. oktober 2015 og regionsrådet den 9. oktober 2015.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Udkastet blev godkendt. Administrationen videresender til Psykiatriudvalget.

Bilag 9 Udviklingsstrategi 2016 inkl. bilag

Bilag 10 Styringsaftale 2016 inkl. bilag

Bilag 11 Udkast til høringssvar vedr. Udviklingsstrategi og Styringsaftale i Rameaftale 2016

DAGSORDENSPUNKT 8: Drøftelse af Region Hovedstadens tilbud om tilgængelighedsmærkning i praksissektoren 2015-2017

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At Regionshandicaprådet tager orienteringen om regionens tilbud om tilgængelighedsmærkning til efterretning.
  2. At Regionshandicaprådet drøfter hvordan rådet kan understøtte arbejdet med at udbrede kendskabet til Region Hovedstadens tilbud om tilgængelighedsmærkning.
-

SAGSFREMSTILLING

I maj 2014 har Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde udtrykt ønske om, at der via uvildige eksterne parter foretages gennemgang af forholdene vedr. tilgængelighed i alle praksis i Region Hovedstaden. Udbud blev gennemført i 2014 efter beslutning i Regionsrådet.

I de regionale praksisplaner for alment praktiserende læger, praktiserende speciallæger, fysioterapeuter, kiropraktorer, psykologer samt fodterapeuter er tilgængelighed et generelt fokusområde. Det er aftalt i samtlige praksisplaner for ydergrupperne at fokusere på at fremme handicaptilgængeligheden.

I nedenstående tabel 1 ses aktuelle data fra sundhed.dk, som er baseret på selvrapportering fra den enkelte sundhedsbehandler. Tabellen viser hvordan den fysiske tilgængelighed ser ud i praksissektorens klinikker. Dvs. hvor mange procent af klinikkerne der har tilgængelige adgangs- og toiletforhold, som er tilrettelagt således, at personer med funktionsnedsættelser kan anvende klinikken.

Tabel 1: Procentfordelingen af den fysiske tilgængelighed på tværs af alle ydergrupper¹

Ydergruppe	Adgangsforhold i praksis	Toiletforhold i praksis	Handicapegnede forhold (adgangs- og toiletforhold)	Antal praksis i Region Hovedstaden
Almen praksis	40 %	29 %	27 %	777
Speciallægepraksis	28 %	16 %	15 %	460
Fysioterapi	62 %	45 %	45 %	609
Kiropraktik	26 %	16 %	16 %	74
Psykologhjælp	36 %	11 %	10 %	256
Fodterapi	59 %	29 %	19 %	287
Tandlægehjælp	22 %	8 %	7 %	784

Region Hovedstaden ønsker at skabe en større synlighed og nuancering i forhold til praksissektorens tilgængelighed. Dette vil give borgerne i regionen større valgmulighed.

Region Hovedstadens tilbud om tilgængelighedsmærkning

Region Hovedstaden tilbyder praksissektoren mulighed for at få en uvildig vurdering af adgangen til praksis og evt. idéer til, hvordan forholdene kunne forbedres.

Det sker i samarbejde med foreningen God Adgang. Tilbuddet gælder i perioden 2015-2017.

Praksissektoren får følgende tilbud:

- En status over tilgængeligheden til praksis for forskellige patienter baseret på mærkeordningen God Adgang.
- Mulighed for at give nuværende og kommende patienter information om adgangsforholdene i praksis.
- Konkrete anbefalinger til forbedringer af tilgængeligheden til praksis.

Når mærkningen er på plads, kan borgeren på www.sundhed.dk finde frem til de behandlingssteder, der har adgangsforhold der tilgodeser borgerens behov og funktions-evne.

Det er væsentligt at understrege, at tilbuddet er frivilligt og vejledende. Reguleringen af krav til tilgængeligheden er fortsat beskrevet i overenskomsterne.

Læs mere om tilbuddet her:

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/praksisinformation/almen-praksis/hovedstaden/indsatsomraader/en-praksissektor-med-plads-til-alle/>

Der vil på Regionshandicaprådets møde være et kort mundtligt oplæg ved Ulla Kramer, sekretariatsleder for foreningen God Adgang.

¹ Tal fra yderregistret pr. 1.5.2014. Denne registrering bygger ikke på en systematisk gennemgang af praksis eller en fast definition af hvilke forhold, der skal være tilgodeset. Data er baseret på selvrapportering fra den enkelte sundhedsbehandler.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Ulla Kramer deltog og orienterede om tilgængelighedsmærkningen.

Regionshandicaprådet var enige i, at en udbredelse af tilgængelighedsmærkningen er meget hensigtsmæssig. Det er en god ide at kontakte de kommunale handicapråd.

DAGSORDENSPUNKT 9: EVT.

Der blev spurgt til, om mødelokalerne på regionsgården er udstyret med teleslynge – herunder om regionsrådssalen er. Administrationen undersøger dette inden næste møde.

Notat om ”Muligheder for indflydelse på de nye hospitalsbyggerier” af 3. september 2015 blev omdelt. Der var enighed om, at man ønsker drøftelsen på næste møde. Der er desuden interesse i at drøfte initiativer i forhold til ”wayfinding”

Regionshandicaprådet ønsker at drøfte handicapkørsel, i forhold til kørsel til behandling i de tilfælde der ikke dækkes af eksisterende ordninger. Ole Erling Lærke skriver til administrationen, med en nærmere beskrivelse af den problemstilling, der ønskes drøftet.

Regionshandicaprådet ønsker en generel drøftelse af, hvordan der arbejdes for at undgå overdødelighed blandt handicappede. Administrationen blev bedt om at lave et oplæg om dette til et kommende møde.
